

Handläggare
Marie Björklöf
Telefon: 08-508 35 605

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 9 februari 2021

Ärende 9

Yttrande över remiss av Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2021/76

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

En särskild utredare har haft i uppdrag att utreda behovet av förändringar för ökad kvalitet och likvärdighet inom sfi och sfi i kombination av annan utbildning. Utredningen presenterar ett antal förslag, bedömningar och rekommendationer som bildar en helhet och som förutsätter varandra.

Utredningen anser att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet som behöver åtgärdas för att höja kvalitén inom sfi, och föreslår därför bland annat att Skolverket och Skolinspektionen ska få stärkta uppdrag och att statistikinsamlingen inom sfi bör ses över. Vidare föreslår utredningen att ett kommunalt språkansvar ska införas i syfte att öka genomströmningen inom sfi och att rätten att studera sfi ska begränsas till fyra år. För att underlätta arbetet med att mäta genomströmning och studieresultat inom sfi föreslår utredningen att verksamhetspoäng ska införas. Ett antal förslag läggs även fram som syftar till att förbättra kvalitén i arbetet med studie- och yrkesvägledning och studieplanering, och en individuell progressionsplan föreslås ingå i studieplanen. Utredningen ser även behov av kompetensutveckling för personal som arbetar inom sfi

och föreslår därför att behörighetskraven för lärare ska höjas och att ytterligare forskning med fokus på vuxnas lärare behövs.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att utredningen har identifierat relevanta utvecklingsområden som skulle kunna bidra till stärkt kvalitet och likvärdighet inom sfi. Det finns dock behov av att förtydliga och eventuellt se över detaljer i förslagen.

Förvaltningen ser positivt på förslagen som syftar till att förbättra statistikinsamlingen och stärka det systematiska kvalitetsarbetet.

Införandet av ett kommunalt språkansvar är ett ambitiöst förslag som skulle innebära ett nytt och omfattande uppdrag för kommunen. Förslaget riskerar att bli kostnadsdrivande och kommunerna bör vid ett eventuellt införande kompenseras för de ökade kostnaderna för såväl organisering av verksamheten som för utveckling av utbildningsinsatser.

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i utredningens bedömning om att det finns behov av åtgärder som syftar till att förbättra progressionen och tydligare tidsätta utbildning inom sfi, men förvaltningen anser inte att utredningen klargör för hur den föreslagna tidsgränsen på fyra år förhåller sig till den långtgående rättighet till grundläggande och behörighetsgivande utbildning som finns.

Förvaltningen ser däremot positivt på förslaget om införande av verksamhetspoäng och kurstid inom sfi och ser detta som bra sätt att öka fokus på progression, målsättning och tydligare tidsättning av utbildning inom sfi.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser också att utredningens förslag om att begränsa rätten till distansstudier behöver nyanseras, så att möjligheten till utbildning på distans ska finnas kvar för de målgrupper som har goda förutsättningar att klara av den typen av studier. Fokus bör istället ligga på förbättrad kvalitet och utveckling av didaktiken för distansundervisning.

Bakgrund

En särskild utredare fick i juli 2018 i uppdrag att utreda behovet av förändringar för att öka kvalitet och likvärdighet inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och sfi i kombination med annan utbildning.

Utredningen konstaterar att sfi har genomgått ett antal förändringar under åren och att dessa förändringar har skapat ett lapptäcke av regelverk, istället för att bidra till ett sammanhållet arbetsätt och förhållningssätt inom sfi. Syftet med utredningen har därför varit att stärka kvalitén inom sfi genom ett antal förslag och bedömningar som tillsammans ska bilda en helhet och bidra till ökad likvärdighet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utvecklings- och utredningsstaben samarbete med avdelningen Vuxenutbildning Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Av direktivet framgår att utredaren ska:

- utreda och föreslå hur det kan säkerställas att kommuner erbjuder individanpassad utbildning för nyanlända som ska ta del av sfi och annan utbildning enligt förordningen (2017:820) om etablerings-insatser för vissa nyanlända invandrare
- utreda om en utökning av den garanterade undervisningstiden inom sfi, främst i kurs A och B, kan påskynda genomströmningen i sfi och övergången till andra utbildningar,
- undersöka hur stödåtgärder och andra insatser kan användas för att elever, såväl kvinnor som män, ska nå målen med utbildning och i högre grad kunna kombinera sfi med annan vuxenutbildning,
- utreda och föreslå hur kompetensen hos obehöriga lärare inom sfi kan förbättras, och
- lämna nödvändiga författningsförslag

Utredningstiden har förlängts och uppdraget utökas i tilläggsdirektiv till utredningen. Bland annat har utredningen fått i uppdrag att även komma med förslag på hur huvudmännens ledning och styrning kan förbättras inom sfi och sfi i kombination med annan utbildning, samt förslag på hur det systematiska kvalitetsarbetet kan utvecklas och följas upp.

Den del av uppdraget som handlar om att föreslå hur det kan säkerställas att kommuner erbjuder individanpassad utbildning för

nyanlända som ska ta del av sfi och annan utbildning enligt förordningen (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, redovisades i en promemoria i juni 2019 (*På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk*).

Utredningen presenterar ett antal förslag, bedömningar och rekommendationer som ska bilda en helhet och bidra till stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andra språk.

Styrning och ansvarsfördelning

Utredningen anser att det finns strukturella brister avseende styrning och ansvarsfördelning och att dessa i hög utsträckning kan härledas till brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Utredningen har övervägt tre huvudsakliga färdvägar framåt för att komma till rätta med dessa brister och landat i att det mest lämpliga tillvägagångssättet är att dagens system och reglering i huvudsak ligger fast, och att förslag och bedömningar främst syftar till att stärka uppdragen för Skolverket och Skolinspektionen.

Skolinspektionen får därför i uppdrag att göra löpande tillsyn även på verksamhetsnivå och ett stärkt uppdrag för granskning av det systematiska kvalitetsarbetet inom komvux. Skolverket får i uppdrag att tillsammans med Upphandlingsmyndigheten ta fram stöd för offentlig upphandling inom komvux och att ta fram allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete med fokus på komvux.

Utredningen föreslår dessutom ett antal förändringar i statistikrapporteringen som syftar till att förse huvudmännen med ändamålsenlig statistik och bättre underlag i det systematiska kvalitets- och utvecklingsarbetet. Bland annat ska SCB ändra instruktionerna för uppgiftsinsamling för att uppgifterna som samlas in ska vara aktuella och relevanta för kommunal vuxenutbildning. SCB ska se över vilka kostnadsuppgifter som är relevanta att samla in och sfi ska framöver redovisas på samma sätt som övriga delar i komvux.

Skolverket får dessutom i uppdrag att:

- Rapportera statistik som synliggör resultat och övergångar från sfi till grundläggande och gymnasial nivå inom komvux.
- Säkerställa att personalstatistik om sfi och övrig komvux alltid ingår i den samlade informationen om pedagogisk personal. Studie- och yrkesvägledartjänster och andelen med

högskoleexamen i komvux ska även redovisas i insamlingen på kommunnivå.

- Analysera likvärdig betygssättning inom sfi.
- Fortsätta följa upp elevers avbrott och kartlägga vilka stödinsatser huvudmän behöver för att minska avbrotten.
- Ta fram särskilda kurskoder för sfi som bedrivs på distans.

Kommunalt språkansvar – KSA

Utredningen ser behov av att skapa ett ramverk som på ett tydligare sätt än idag förenar och skapar en balans mellan individens och huvudmannens respektive skyldigheter när det gäller en god språkutveckling och etablering i samhälls- och arbetslivet.

Utredningen föreslår därför att ett kommunalt språkansvar, KSA, ska införas och regleras i skollagen. Inom ramen för KSA skärps kommunens ansvar för att arbeta uppsökande mot de som har rätt till att ta del av sfi och som har behov av att förbättra sina kunskaper i svenska.

Utredningen föreslår att en KSA-funktion ska inrättas i kommunen. KSA-funktionen ansvarar för samordningen av arbetet och ska även systematiskt följa upp elever som omfattas av KSA. Modellen för KSA utgår från regleringen av kommunens aktivitetsansvar för ungdomar (KAA) och utredningen ser vinster med att KSA samordnas med organisationen för KAA.

KSA-funktionen ska vara samordnande och ansvara för kontakterna med olika delar av vuxenutbildningen, arbetsmarknadsinsatser och socialtjänst, samt kontakter med externa parter så som t.ex. Arbetsförmedlingen och arbetsgivare. KSA-arbetet ska regleras i en handlingsplan som bland annat omfattar en beskrivning av den uppsökande verksamheten, uppföljning av elever på övergripande nivå, samverkan med andra aktörer och rutiner för uppföljning och utvärdering.

Rätten att studera sfi föreslås begränsas till fyra år från det datum då eleven först började sin utbildning, eller tidigare om sfi kurs D har avklarats. Om särskilda skäl finns kan tiden förlängas med ett år i taget. Utredningen anser att en fastställd maxtid för sfi-studier, i kombination med en tydlig planering för språkutvecklande insatser, kommer att bidra till en snabbare genomströmning och att fler når målen i sfi kurs D. Alla studerande inom sfi ska ha en individuell studieplan som vid eventuellt byte av skolenhet ska lämnas över till den nya huvudmannen. Förslag läggs även om att en elev har rätt att studera sfi i annan kommun om personliga skäl för detta föreligger.

Hemkommunen får då en skyldighet att ersätta den mottagande kommunen för kostnaderna.

KSA bör enligt utredningen tillämpas på de elever som för första gången tas emot i utbildning i svenska för invandrare den 1 juli 2022.

Vägledning och studieplanering

Utredningen har haft i uppgift att se över hur arbetet med den individuella studieplanen kan förbättras samt hur den individuella studieplanen kan kompletteras med tidsatta mål och uppföljning av progression. Utredningen anser att det i dagsläget saknas en bild av hur studie- och yrkesvägledning inom sfi fungerar i praktiken och att det finns stora skillnader i hur olika huvudmän organiserar sina resurser. Det finns även vissa oklarheter i ansvarsfördelningen mellan studie- och yrkesvägledare och lärare när det gäller studieplanen.

För att komma till rätta med ovanstående problembeskrivning lägger utredningen fram ett antal förslag som syftar till att förbättra den initiala kartläggningen och skapa en tydligare studieplan. Alla elever som tas emot i sfi för första gången ska få sina kunskaper bedömda genom en kartläggning med fokus på litteracitet. Denna ska genomföras på elevens modersmål eller starkaste språk. Elevens studieplan görs upp av en studie- och yrkesvägledare, och ska även innehålla en individuell progressionsplan som läraren ansvarar för. Vid eventuellt byte av skola ska studieplanen överlämnas till den nya huvudmannen. För att ytterligare stärka det komplexa uppdraget med studie- och yrkesvägledning inom komvux föreslår utredningen även att Skolverkets uppdrag att genomföra fortbildning för att förbättra studie- och yrkesvägledningen bör förlängas.

Fastställd kurstid och verksamhetspoäng i sfi

Utredningen konstaterar att bristen på fastställd kurstid inom sfi försvårar arbetet med att bedöma genomströmning och studieresultat inom sfi. Bristen på fastställd kurstid gör det även svårt att fastställa studietakt när sfi kombineras med andra studier. För att åtgärda dessa brister föreslår utredningen att fastställda kurstider för respektive kurs och studieväg inom sfi ska införas. Kurstiderna ska anges i form av verksamhetspoäng enligt samma system som för övriga komvux (20vp/vecka motsvarar heltid). Förslaget syftar till att synliggöra studietakten inom sfi och bidrar även till att med större statistisk säkerhet kunna följa upp närvarotimmar och utbildning på distans, vilket inte kan följas upp

idag. Med verksamhetspoäng som underlag för beräkning av kostnader för sfi på samma sätt som för övriga komvux blir uppgifterna mer jämförbara och tillförlitliga än i dagens system.

Digitala studieformer

Utredningen har haft i uppgift att analysera hur möjligheter till distansundervisning av god kvalitet inom sfi kan stärkas. Distans- och fjärrundervisning är i dagsläget inte reglerad inom komvux och utredningen anser att det finns brister i kvalitet och likvärdighet. Utredningen ser även att det finns utmaningar i att säkerställa att vuxenutbildningens alla syften, som går utöver kunskaper i det specifika ämnet, kan förmedlas via distansundervisningen, bland annat de områden som förutsätter interaktion med andra. Det finns även utmaningar i att alla elever inte har den digitala kompetens som krävs för att kunna tillgodogöra sig distansstudier och elevernas tillgång till digitala verktyg samt IT-stöd är ofta bristfällig. Utredningen anser därför att det finns behov av en restriktiv hållning till distansundervisning inom sfi.

Distansundervisning får användas om eleven så önskar och har personliga skäl för detta, men huvudregeln ska vara att elever inom sfi i första hand tar del av närundervisning. Distansundervisning inom sfi samt studier på grundläggande och gymnasial nivå inom komvux ska regleras i skollagen där det ska föreskrivas att läraren ska ha regelbunden direktkontakt med eleven.

Mer jämställda villkor genom vuxenutbildning

Utredningen konstaterar att det fortfarande finns stora skillnader i utrikesfödda kvinnor respektive mäns etablering på arbetsmarknaden. Kvinnor och män får ta del av arbetsmarknadspolitiska insatser i olika utsträckning och män får oftare ta del av arbetsplatsnära insatser. Utredningen konstaterar att det finns många verksamheter och insatser för nyanlända som bedrivs med projektmedel men som sällan implementeras trots goda resultat. Utredningen föreslår därför att Länsstyrelserna får i uppdrag att följa upp befintliga insatser som riktar sig mot kortutbildade kvinnor och män i syfte att identifiera insatser av god kvalitet och sprida kunskap om projekt som skulle kunna implementeras i ordinarie verksamhet. Arbetsförmedlingen, Skolverket och SKR får också i uppdrag att ur ett individperspektiv följa upp insatser för utrikesfödda kvinnor och män i syfte att ge berörda parter ökad kunskap om målgruppens upplevelser och utifrån detta utveckla sin verksamhet.

Kompetens

Utredningen framför ett antal förslag som syftar till att höja kompetensen bland personal inom den kommunala

vuxenutbildningen. Utredningen ser behov av att höja behörighetskraven för lärare inom sfi och anser även att mera forskning behövs för att utveckla verksamheten inom sfi och säkra god kvalitet.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar utredningens översyn av sfi och ambitionen att presentera förslag och rekommendationer som tillsammans bildar en helhet.

Förvaltningen instämmer i behovet av åtgärder för att komma tillrätta med utmaningar kopplade till kvalitet, likvärdighet och genomströmning inom sfi.

De huvudområden som presenteras är relevanta för att åtgärda utmaningarna inom sfi, men förvaltningen ser risker med att vissa av förslagen kommer att vara kostnadsdrivande för kommunen och anser att det finns behov av att se över detaljerna i ett antal förslag.

Styrning och ansvarsfördelning

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på utredningens förslag om utökade uppdrag till Skolverket och Skolinspektionen. Att Skolinspektionen får i uppdrag att genomföra tillsyn även på verksamhetsnivå skulle bidra till ökad likvärdighet över landet och bättre underlag för jämförelser mellan kommuner. Upphandling är ett komplext område som påverkar flera olika delar av vuxenutbildningen och förvaltningen anser liksom utredningen att ett stödmaterial framtaget av Skolverket och Upphandlingsmyndigheten skulle kunna bidra till ökad beställarkompetens. En väl genomförd upphandling ger förutsättningar för ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser även mycket positivt på de förslag som syftar till att förbättra de statistiska underlagen och höja kvaliteten i räkenskapssammandraget. Kostnadsjämförelser mellan kommuner har hittills varit svåra att göra då underlagen inte har varit helt tillförlitliga.

Utöver den statistikinsamling som görs idag ser arbetsmarknadsförvaltningen även ett behov av att i högre utsträckning kunna samköra uppgifter från Arbetsförmedlingen med kommunens uppgifter om studerande inom sfi. I utredningens PM från juni 2019 framförs ett förslag om att Arbetsförmedlingen bör överlämna uppgifter om personer som omfattas av utbildningsplikt till kommunen.

Förvaltningen anser att även uppgifter om övriga inskrivna på Arbetsförmedlingen som studerar inom sfi bör lämnas till kommunen, för att förbättra uppföljningen och samverka kring dessa individer. För att överlämnandet av personuppgifter ska kunna ske på ett rättssäkert och handläggbarvänligt sätt krävs ett nationellt system som möjliggör detta. Detta saknas idag och arbetsmarknadsförvaltningen vill lyfta behovet av att utreda förutsättningarna för att införa ett sådant system i syfte att säkerställa ett fungerande samarbete kring individuppföljning mellan kommuner och Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsförvaltningen avstyrker förslaget om att införa särskilda kurskoder för sfi på distans och anser att detta skulle kunna leda till ökad administration. Att införa särskilda kurskoder för sfi på distans avviker dessutom från rapporteringen av distansstudier inom övriga komvux, vilket förvaltningen anser att bör undvikas för att inte skapa särlösningar för sfi. Problematiken med att utbildning på distans inte har kunnat redovisas och följas upp tidigare har till stor del grundat sig på avsaknaden av en tydlig definition och reglering av distansstudier. De förslag som läggs i utredningens senare kapitel, med fokus på digitala studieformer och verksamhetspoäng inom sfi, bidrar med förtydliganden av distansstudier som skulle göra det möjligt att bättre följa upp dessa kurser utan att särskilda kurskoder införs.

Kommunalt språkansvar – KSA

Förslaget om ett kommunalt språkansvar är intressant och ambitiöst, och skulle kunna utgöra en god grund för ökad genomströmning inom sfi. Ett utökat uppsökande arbete och ett mer proaktivt arbete för att förhindra avbrott skulle vara värdefullt för individen, liksom även en utökad samverkan mellan myndigheter och förvaltningar inom kommunen som på olika sätt är involverade i individens planering.

Förslaget om införandet av KSA är dock mycket omfattande och skulle innebära kraftigt ökade kostnader för kommunen. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att utredningens kostnadsberäkning med motsvarande en heltidstjänst för uppdraget, för de kommuner som tar emot flest nyanlända, är kraftigt underfinansierat. Vid ett eventuellt införande av ett kommunalt språkansvar skulle ett antal delar i utredningens förslag behöva förtydligas, så som till exempel ambitionsnivå och organisation för genomförande. Enligt utredningens förslag ska Skolverket få i uppdrag att utfärda föreskrifter om handlingsplanen för KSA och

arbetsmarknadsförvaltningen vill lyfta vikten av att dessa föreskrifter tydliggör uppdraget så att arbetet med KSA kan utföras på ett likvärdigt sätt över hela landet.

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i utredningens bedömning av behovet av att införa en tydligare reglering av studietiden för sfi. Arbetsmarknadsförvaltningen anser dock att tidsgränsen på fyra år behöver ses över och i högre grad individanpassas då det finns en långtgående rätt till grundläggande och behörighetsgivande utbildning. Förvaltningen ser det som problematiskt att en individ som påbörjar sfi på studieväg 1 ska ha samma tidsram för att nå målsättningen som en individ som påbörjar sina sfi-studier på studieväg 3. Hänsyn behöver även tas till individens möjlighet till försörjning under studietiden och ramtiden på fyra år får inte motverka möjligheten till egen försörjning.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det behov som utredningen ser av att tidsbegränsa rätten att studera sfi också kommer att gynnas av införandet av verksamhetspoäng och fastställda kurstider, samt av ett generellt ökat fokus på progression och målsättning.

Enligt utredningen är ett av syftena med KSA att ge kommunerna bättre kunskap om målgruppen, för att på så sätt även kunna anpassa utbildningsutbudet till behoven hos de studerande inom sfi. Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i behovet av att kontinuerligt utveckla sfi-utbildningar som kan kombineras med yrkeskunskaper och andra aktiviteter, men vill i sammanhanget även lyfta de kostnader som detta innebär.

Kombinationsutbildningar som kombinerar eller integrerar sfi med yrkesutbildning har visat sig leda till goda resultat, men innebär på kort sikt ökade kostnader för kommunen då dessa utbildningar förutom ett tvålärarsystem i undervisningen ofta även innefattar ett utökat stöd till eleven som inte vanligtvis finns inom vuxenutbildningen. Särskilt personer med en kort tidigare utbildningsbakgrund tenderar att ha behov av ett utökat stöd för att kunna tillgodogöra sig insatserna och stärka sin ställning på arbetsmarknaden. På längre sikt finns betydande samhällsekonomiska vinster, liksom vinster för individen, men förvaltningen anser att kommunerna bör kompenseras för de på kortare sikt förhöjda kostnaderna om utredningens förslag även leder till ökade förväntningar på kommunerna gällande utveckling av insatser.

Gällande förslaget om utökade möjligheter till studier i annan kommun än hemkommunen ser arbetsmarknadsförvaltningen en risk för ett ökat antal elever som söker sig till storstadskommunerna, där utbildningsutbudet ofta är bredare än i mindre kommuner. Om förslaget införs anser arbetsmarknadsförvaltningen att det behöver förtydligas hur denna rätt ska tillämpas och vilka personliga skäl som kan ligga till grund för studier i annan kommun.

Vägledning och studieplanering

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på förslaget om att införa en litteracitetskartläggning för alla nybörjare inom sfi. Utredningen framför att kartläggningen med fördel kan genomföras inom ramen för en orienteringskurs och ser positivt på att flera olika professioner samarbetar kring individen. Samtidigt skriver utredningen i sin konsekvensbedömning att tiden för kartläggning beräknas till 60 minuter per elev, vilket skulle göra det svårt för flera olika professioner att tillsammans med en tolk hinna arbeta med eleven. Förslaget skulle därför kunna förtydligas med bland annat riktlinjer för om kartläggningen ska göras inför studier eller i samband med utbildningsstart på skolan, och med riktlinjer för antalet timmar eller verksamhetspoäng som en sådan kartläggning bör omfatta.

Utredningen ställer sig även bakom Valideringsdelegationens förslag om att införa en inledande kartläggning.

Arbetsmarknadsförvaltningen noterar att införandet av ytterligare kartläggningar ställer än högre krav på att genomförda kartläggningar används som underlag i individens vidare planering, för att undvika dubbelarbete och att individen tvingas genomgå ett stort antal liknande kartläggningar.

Förvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag om att den individuella studieplanen bör följa med eleven vid byte av skolenhet, men konstaterar att tydlighet behövs kring hur studieplanen samt information om genomförda kartläggningar ska överföras. Idag saknas ett nationellt system som möjliggör en smidig och rättssäker överföring mellan såväl skolenheter som kommuner.

Arbetsmarknadsförvaltningen
Utvecklings- och utredningsstaben

Livdjursgatan 4
Box 10014
121 26 Stockholm-Globen
Växel 08-508 35 500
Fax
info.amf@stockholm.se
stockholm.se

Utredningen föreslår även att den individuella studieplanen bör innehålla en individuell progressionsplanering som görs av läraren. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att en sådan progressionsplanering skulle kunna vara ett bra underlag till exempel vid byte av skolenhet för att ge mottagande lärare

information om elevens progression, och att riktlinjer från Skolverket för utformningen av planeringen skulle vara positivt vid ett eventuellt införande. Samtidigt konstaterar förvaltningen, liksom utredningen, att progressionsplanering redan idag ingår i lärarens arbetsuppgifter och ser en risk för att förslaget skulle öka den administrativa bördan på lärare ytterligare.

Fastställd kurstid och verksamhetspoäng i sfi

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar utredningens förslag om att tydligare reglera kurstid och verksamhetspoäng inom sfi, vilket bidrar till att sfi ytterligare harmoniseras med övriga komvux. Likvärdiga schablontimmar och verksamhetspoäng över hela landet ger även bättre förutsättningar för likvärdighet mellan kommuner, samt för nationella uppföljningar och jämförelser.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positivt till att verksamhetspoäng inom sfi räknas på samma sätt som inom övriga komvux (20 timmar per vecka motsvarar heltid) men anser att det skulle vara positivt om även garanterad undervisningstid reglerades på samma sätt inom sfi och övriga komvux. Detta skulle underlätta bland annat vid planering och undervisning av utbildningar som integrerar sfi med andra kurser inom komvux. Förvaltningen noterar också att utredningens beräkning av antalet timmar på de olika studievägarna skiljer sig från antalet timmar som erbjuds inom Stockholms stad idag. Särskilt stor är skillnaden på studieväg ett, där utredningens förslag på antal timmar och poäng kraftigt understiger antalet timmar som Stockholms stad idag erbjuder.

Digitala studieformer

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positivt till utredningens förslag om att tydligare definiera och reglera undervisning på distans genom verksamhetspoäng, samt förslaget om att införa krav på regelbunden direktkontakt med lärare.

Den pågående pandemin har medfört en stor omställning i arbetsmarknadsförvaltningens arbete med distans- och fjärrstudier. Detta omställningsarbete har också visat på de olika förutsättningar som olika elevgrupper har att studera på distans, och arbetsmarknadsförvaltningen anser därför att utredningens förslag om en mer restriktiv hållning till distansundervisning bör nyanseras. För personer med en kort tidigare utbildningsbakgrund är närstudier att föredra, men digital undervisning fungerar ofta väl för studievana elever med god datavana. Förvaltningen anser därför att dessa elevers möjlighet att välja distansstudier inte bör begränsas i den utsträckning som utredningen föreslår, utan att fokus istället bör

ligga på att utveckla digitala undervisningsformer. Till exempel skulle former för *blended learning* kunna utvecklas, då lärdomar från det senaste året har visat på att studier som åtminstone delvis sker på distans kan öka möjligheterna att delta i sfi för personer som annars inte skulle ha förutsättningar för detta.

Mer jämställda villkor genom vuxenutbildning

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på utredningens förslag om att ge Länsstyrelserna, Arbetsförmedlingen, SKR och Skolverket i uppdrag att inventera och utvärdera verksamheter och insatser som riktar sig till kortutbildade kvinnor och män i syfte att utveckla insatser för målgruppen.

Kompetens

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på förslagen om höjda krav på behörighet för lärare inom sfi, men konstaterar i likhet med utredningen att en sådan ambitionshöjning bör ske successivt och kombineras med kompetenshöjande insatser. Förvaltningen instämmer även i behovet av utökade resurser för forskning kring vuxnas lärande och ser positivt på utredningens fokus på att utveckla den verksamhetsnära forskningen för ökad kvalitet inom vuxenutbildningen.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektör

Anna Saldeen Jonsson
avdelningschef
Vuxenutbildning Stockholm

Bilaga

1. Remiss: Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2021-02-09
Anna Saldeen Jonsson, Avdelningschef Vuxenutbildning Stockholm	2021-02-09